

מסורת הש"ס

א [בכורות מו. ט] נקמן
מ. א [נעיל יח. בכורות
כב. ט] ונתפסות פ"ד
ה"ג. ט [ע"י פש"י ומו"ק
חולין י: ד"ה דמן מביא
וע"פ פש"י בחולין לא ד"ה
וע"ר. א] ר"ה כו: ע"פ,
א סוכה לב: ט סוכה י:
נסתדרין ד. ט [אבלות פ"ג
מ"ו [סוכה י. א. י] כל"ס פ"ה
מ"ב. ט [נקמן מ. ט] ופ"ד
ה"ג. ט [ע"י ומו"ק ע"י סוף
ד"ה בפלוגתא. ט] וסוכה
לב:

הגהות הב"ח

א רש"י ד"ה שחמוץ בידו
אחיה אין כה:

מוסף רש"י

בכור לנחלה. ליעול מי
שנים, ואין בכור לבדן.
למח פשוטו לנחן ה' סלעים
[בכורות מו. יוצא דרך
דופן. ע"י סם נפתחו עיני
והואיל את העובר לחן
ומתפלת [קטן טו. שלי
בבית. שהפילה האשה שלא
ואין ול יכיר בה [בכורות
כב. א] הבית טמא. אף אם
אין ול נראה הבית טמא
משום אכל המז (וע"י יח.)
דקטני טמא לחן שלי
גלה ול, אלא שנימק.
ואפ"כ בית טמא דשמה
לא ימנע עד שלא יקדים
בטל טמא את הבית
[בכורות כב. ויש. יצא
דמן חבירא. ע"י הסיני.
ולי נראה דלשע"י זעירא
היה קרא דמן מביא ממני
הסיני [חולין לא. וע"י
יב. שדרו של לולב. לב
מעלין. שטלים אחרים
למעלה לאחר שכלתה השדרה
שלי עד עליו דבוקין וע"י
ב [סוכה כב. שיהא יוצא
מן הדרס. כסם שהא גזס
בנימי מילין [סו. שתיים.
דפנט של סוכה [סנהדרין ד].
מומחית ולפניה ממן גזס.
או דרומית מערבית [סוהב ד].
בהלכותן. שגלות [סנהדרין
סו] גזרין כל הסוכה
ונכנסה, אחד לארסה ואחד
לחכה [סוכה ד]. כשיעור
מן סוכה [סו. ט]. שלישית
אפילו טמא. ברוס י.
טפחים [סנהדרין סו] דכי
אגמיה דחמא למשה מסיני,
דשכלית קני ליה טפח
[סוכה ד]. טפח על טפח
עד רום טפח. הלכה למשה
מסיני הוא, אכל פחות מטפח
לא מביא וכו', לא מביא
את טומאה, אם טומאה
חתה חשט אחד וכלס חתה
ראשו וכו' והיא קורה ארוכה
ורחבה טפח ורחו"ל לבד
טומאה, לא מייתי. משום
דלכא רוס כספק טפח ממנו
ולקרקע, ולא חש. אף ש
כלי זה גזס כנגד טומאה,
אפילו עד לקרקע טמא,
דטומאה נראה שאין לה אכל
טפח כונקע וע"ה [סו. י.]

המפלת חתיכה פרק שלישי נדה

כו.

עין משפט
נר מצוה

כו א מ"י פ"ב מהלכות
נחלות ה' י סגנו ע"ן
אז טוש"ע פ"ח ט' רעו ע"פ
י:

כו ב מ"י פ"א מהלכות
בכורות ה' יד סגנו
ע"ן קמד טוש"ע י"ד סימן
שם ע"פ כב:
כו ג מ"י פ"א מהלכות
אסורי ביאה הלכה י:
ופ"א מה' חמסרי כפרה
הלכה י:

כו ד מ"י פ"ה מה' חמסרי
טוש"ע מה' חמסרי
ג מ"י פ"א מהלכות אסורי
ביאה ה' יד:

כו ז מ"י פ"א מהלכות
סוהב ט' יד סגנו ע"ן
הלכה ח וע"ש סגנו ע"ן
מד טוש"ע א"ח מ' מנ
ס"ק ט:
כו ח מ"י פ"ד מהלכות סוכה
ה' יד וע"ש סגנו ע"ן
מד טוש"ע א"ח מ' מנ
ס"ק ט:

כו ט מ"י פ"ד מהלכות סוכה
ה' יד וע"ש סגנו ע"ן
מד טוש"ע א"ח מ' מנ
ס"ק ט:

כו י מ"י פ"ג מהלכות
טוש"ע מה' חמסרי
ופ"א מה' חמסרי
הלכה י:

כו יא מ"י פ"ג מהלכות
טוש"ע מה' חמסרי
ופ"א מה' חמסרי
הלכה י:

כו יב מ"י פ"ג מהלכות
טוש"ע מה' חמסרי
ופ"א מה' חמסרי
הלכה י:

תוס' הרא"ש

גבי בכורות למח לי. קס"ד
הא דקטני לבא אחריי היינו
בלידה אחת מולדא קטני
הבא עמו: ול' שבעין
דאמר יוצא דופן כ"י ולא
מביא למימח שאם לידה ולד
קודם שקינה וסנדל לאחר
שקינה שאין מביא קרבן
עד פ"א לסנדל דלא לענין
הכי מיתביא דקתני החם
המפלת סנדל מלידה קרבן
ונכלל משמע דחייב הקרבן
אחא לאשמועינן דלא תימא
שהיא טהרה לגמרי: ול'
דאית ביה חיותא סריך.
אצ"ג דאמרין בירושלמי
אין סנדל אלא שרצמו חי
ואינו יוצא עם החי אלא עם
החם היינו שבות בשבת
ציאה מתוך הדחק
שדוחקין זה את זה אבל עם
הציאה הוא חי וסריך ולא
נפיק עד שיצא מקצת
הסנדל: ביד דאית ביה
חיותא מדנפיק רישיה הו"ל
לידה סנדל עד דנפיק רוביה.
הכי גריס רש"י ופי' דסבר
שמיאכל אכור אין הראש
פוטרי בנפלים ולא חשיב
כירוע עד דנפיק רוב הוולד.
דאיה דאיתוחב שמואל
כפי' יש בכור וצ"ל דבסנדל
לא חשיב ראש אפילו יש
בו צורות פנים דכיון דנרצם
לא חשיב כשאר נפל. והא
דקאמר ולד דאית ביה
חיותא לאו דקאמר אלא ראו
לחיות קאמר וי"ס דגריס
ולד מבי' נפיק רוביה
דרישיה הו"ל לידה סנדל
עד דנפיק כוליה דחינו כל
הראש. דולד סגיא ברוכ
ראשו אצ"ג שהוא נפל
דקאמר ר' יוסי לקמן
שיצא כחקנו לחיים ובנפל
אזינו ומפריש החם דחינו
רוב ראשו ולת"ק דבעי ראש
שלם בנפלים ולמחני'
דבכורות דמשמע דולד
הבא עמו חי ואינו בכור
לכון אי אפשר ליישב לפי
הירושלמי. שדרת. מפרש
לקמן בשדרו של לולב.
ותימה הך ברייתא חקשי
לרב יהודה אמר שמואל
דפליג על ר' פנחס בלולב
הגזול ואמר שצריך שיצא
לולב מן הדרס טפח ושמא
לרב שדרה אינו שני

סנדל. דלית ליה חיותא עד שיצא רובו אכל ראשו לא אע"ג
דשמואל דאמר אין הראש פוטרי בנפלים איתומב צ"י יש
בכור [בכורות דף מו:] נפל דאית ליה זורת פנים עדיף ממסדל והא
דקאמר ולד דאית ליה חיותא מדנפיק רישיה לאו דוקא דאית ביה
חיותא דהא אפי' לית ביה חיותא

כיון דאיתומב שמואל ועוד דמשמע
צירושלמי דולד שעס הסנדל אינו
מתקיים אלא כלומר שראו לחיות
דהיינו שנגמר צורת פנים ור"ח
גרים ולד דאית ביה חיותא מדנפיק
רובי' סנדל דלית ביה חיותא מדנפיק
כוליה פי' רוביה רוב הראש כוליה כל
הראש אכל כל הגוף פשיטא דלא כרין
דרובו ככולו: **שדרה טפח.** וא"ת
מקשי הך צרייתא לרב יהודה אמר
שמואל דאמר' צריך שיצא לולב מן
הדס טפח ולא מנרין שדרה שפליג
על ר' פנחס וי"ל דלא מתניא צ"י ר'
חייא וצ"י ר' אבשיא אי נמי בצרייתא
לא מני שדרה אלא שהש"ס קבע
בצרייתא שדרה משום דקיס לן הכי
ואם תאמר דטפח זה קטן דמפרש
התם אמה גת ה' טפחים עשה
אותה גת ו' לא מהס ג' להדס
ואחד לולב יש לומר דמכל מקום
כיון דאיתא שם טפח עליה חשיב
ליה הכא עם שאר טפחים אי נמי
טפח דלולב לא קאי אטפחים קטנים
ולא קאי קטנים כ"א אטפחים של
הדס: **ותן צ"בא.** ואם תאמר
והא איתא בצמחכר את הספינה [צ"ב
דף פט.] קנה של מאזנים טפח וצעהור
והרועב [חולין דף קכג.] כדאי אחיה
טפח גס צטרפות י' דשעורו טפח
ולפי' מהמקנה דלא איתי דברבין
אלא דכתיב ולא מפורש שיעוריה
אחי ספיר: **מן התגור טפח.**
היינו להו"ל הטומאה שאם נטמא
התגור ממנו טמא היה דחשיב
מקצל טומאה מגבו אם נטמא מוכו
גבו נמי טמא דלמחר פ' פ"ד דברים
[בכורות דף צג:] דנטמא מוכו כולן
טמאין וצ"כ נמי אמר מרובה מדת
לטמא ממדת לטמא שטמא אחרים
מגבו ואינו מיטמא מגבו ויד דין גב
יש לה ואם נגע השרץ ליד לא נטמא
התגור דלאמרין בתוספתא [צ"ק
דכלס פ"ו] אין טומאה לכלי חרס אלא
ממכו ויסקטו בלגד ולא קתני על
ידו וצעהור והרועב [חולין דף קיח.]
דבעי לממר יד להכניס יעמיד
התוספתא כמור שאין לו יד:
אכל

תרת' חדא היא אמר אביי אימא אמר רבי חייא אוזב טפח ותו ליכא
והאיכא ט' טפח על טפח על רום טפח מרובע מביא את הטומאה וחוצין
בפני הטומאה טפח קאמרין טפח על טפח לא קאמרין והא איכא צ"ב אבן
דיוצא מן התגור טפח ומן הכירה שלש אצבעות חבור כי קאמרין היכא
דבציר מטפח לא חזי אבל הכא כ"ש דבציר מטפח יד תגור הוא והאיכא
תגורי

היה טפח על טפח על רום טפח. אהל קטן שהוא טפח אורך וטפח רוחב ורום חללו טפח: מציא הטומאה. אם כזית מן
המת בלד זה וכלי בלד זה היה טמא כלי מחמת אהל המת: וחוצין בפני הטומאה. אם טומאה תחתיו וכלי על גביו הכלי טהור. ולהכי נקט
על רום טפח דאי היה חלל רומו פחות מטפח היה טומאה רחבה ונגדו למעלה עד לקרקע טמא כדאמר' צעהור והרועב [חולין קט]. ולענין
אחיו טומאה נמי לא מייתי דלאו אהל הוא: ספור. מקום שפיתת שתי קדרות. כירה ט' מקום שפיתת קדרה אחת: חבור. וכתגור דמי מפני
שצריכה לתגור להיות לו יד שאם נטמא התגור פת שעליה טמא שהתגור אע"פ שאינו מקצל טומאה מגבו מטמא הוא את אחרים מגבו
כדאמר בתורת כהנים [שמיני פרשה י] הלכך ידו אע"פ דלית ליה אורי טמא אכל יתור מטפח עומדת ליעטל שיהא גדולה יותר מדלי ולא הו"ל יד:

תגורי

בבביתא. אי"נ לא מיתביא בי רבי חייא ובי ר' אבשיא דאבשיא זעירא קתני לה: שיאחזנו בידו ויראה לכאן ולכאן. והיינו שיעור טפח שהוא ד' אצבעות בגזול ונקטין בהאי לישנא כדי לפרש הטעם: ותו ליכא. תימה ואכתי
איכא טובא דחנן במס' כלים יד הפדול טפח. ובפי' המוכר את הספינה גבי קנה מאזנים. וטפח לבית אחיוה גבי המפטיש בחגורו הרועב. ובאלי טריפות קתני מילי טובא דשירוקי טפח גבי טריפות. ובפי' לא חבור וכו' וכו'. וטפח.
ולפי' המסקנא נייח כולוהו דלא מיידי אלא בלתיכתיב ולא מפרשי שיעוריהו והני אין שמות חטרפות ולא שמות הכלים כחובין: אבן היוצא מן התגור טפח. לאו להכניס לו הטומאה מיידי דלא נכנס לא להוציא את
הטומאה והכי נביא בתוספתא דאין טומאה לכלי חרס אלא מאירי והיסטו ואלו יד לא קא חשיב ואמרין נמי הא יש צמיר מתל עליו חבור מי לא עסקין אפי' שו בי יד ואי הוה יד מכניס טומאה לא הוה מוציל במציר פתול
דאמר בשבת פרק ר' עקיבא נמי מי לא עסקין דירחנהו לאשתו נדה ומוכח מהכא דכלי חרס אינו מטמא מדרס ואע"פ דבריש סוגיא דהעור והרועב משמע דסבר תלמודא דיש ל' תגור להכניס ולהוציא ועדיף מגבו במסקנא לא
צריך למימר הכי: ובבבית ג' אצבעות. פריש' דכירה הוא מקום שפיתת קדרה אחת. וליתא דבפי' כירה אמרין שהוא מקום שפיתת שתי קדרות אבל כופה הוא מקום שפיתת קדרה אחת: